

Marlena Lembicz, Wanda Staniewska-Zątek

INTERESUJĄCE TORFOWISKO KOŁO CHYCINY
AN INTERESTING PEATBOG NEAR CHYCINA (W POLAND)

Abstract

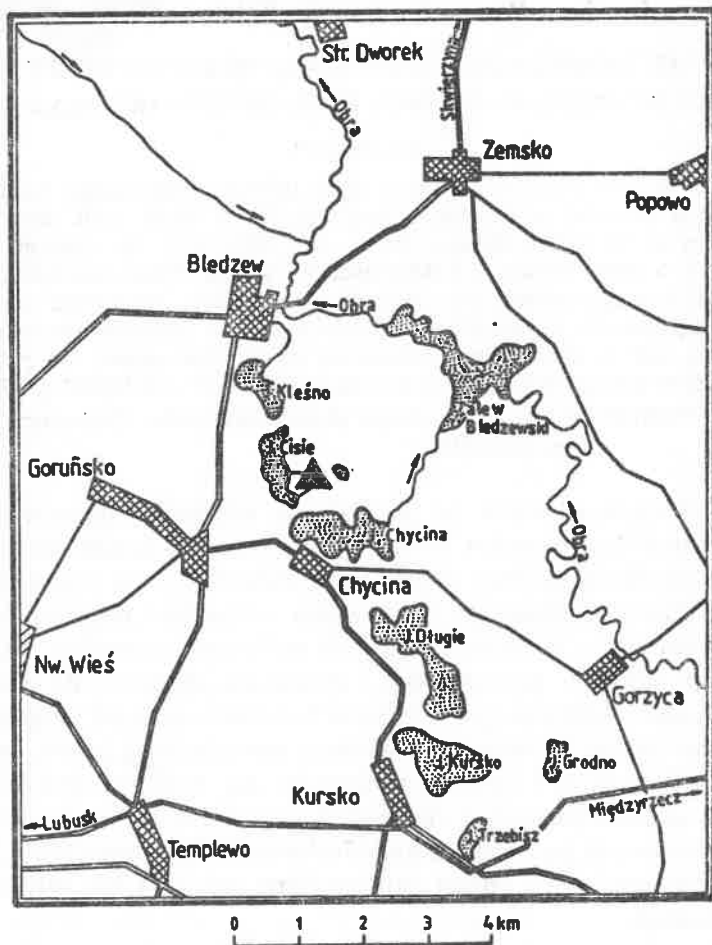
On the area of Chycina forest range (Bledzew community, Lubusian Land) is situated an interesting peatbog. There occur well developed patches of *Caricetum limosae* Br. — Bl. 1921, with its characteristic species — *Carex limosa* and *Scheuchzeria palustis*. Other interesting species of vascular plants are: *Andromeda polifolia*, *Oxycoccus quadripetalus*, *Drosera rotundifolia*, *Cladium mariscus*, *Eriophorum angustifolium*, and *E. vaginatum*. Considering its floristic values, the peatbog should be protected by law as a nature reserve or „ecological produce”.

KEY WORDS: W Poland; peatbogs; plant communities; *Caricetum limosae*; protection.

Trwająca od wielu lat działalność człowieka doprowadziła do zasadniczych zmian w krajobrazie naszego kraju. Szczególnym przekształceniom uległa szata roślinna — na przeważającym obszarze dominują zbiorowiska roślinności wtórnej i zastępczej, które wyparły całkowicie roślinność naturalną, nawiązującą składem gatunkowym i strukturą fitocenoz do dawnej roślinności pierwotnej. Pojezierze Lubuskie spośród innych obszarów Polski wyróżnia się większą powierzchnią lasów, wśród których częściej i liczniej zachowały się enklawy roślinności mało przekształconej z obecnością gatunków, które we florze Polski uznane są za zagrożone (Jackowiak, Żukowski 1991). Wobec postępujących zmian istnieje pilna potrzeba ich rejestracji i ochrony.

Do ekosystemów godnych odnotowania należą torfowiska, które kryją w sobie dowody polodowcowej historii szaty roślin-

nej. Są swoistymi zbiornikami retencyjnymi wody. Przede wszystkim jednak stanowią one ciekawe obiekty do badań fitogeograficznych z uwagi na występowanie szeregu gatunków należących do różnych elementów geograficznych. Znamienne jest występowanie tutaj, ze względu na wpływ klimatu oceanicznego, gatunków atlantyckich (Jackowiak, Żukowski 1991).

Ryc. 1. Położenie opisywanego torfowiska.
 Fig. 1. Localisation of the described peatbog.

Biłoty te nadal są odkrywane i opisywane na Ziemi Lubuskiej jako szczególnie ważne ze względów naukowych i ekologicznych (Jermaczek A., Jermaczek D. 1987; Jermaczek A. 1990; Chmiel, Jackowiak 1991). Na terenie leśnictwa Chycina w obrębie gminy Bledzew znajduje się torfowisko mszysto-turzycowe zasługujące na ochronę. Jest malowniczo położone w otoczeniu boru sosnowego. Zajmuje bezodpływową nieckę o powierzchni ponad 2 ha w pobliżu Jeziora Cicie. Brzegi niecki obniżają się dość ostro. Zarosła wierzb i olszy oraz szuwarów na skraju torfowiska tworzą tylko miejscami około 1-metrowy pas, za którym rozpościera się otwarta przestrzeń torfowiska wypełniona żółtawo-seledynowymi poduchami torfowców. Krajobraz torfowiska urozmaicają niskie i pogiete okazy sosny pospolitej *Pinus silvestris* i olszy *Alnus glutinosa*.

Torfowisko posiada charakterystyczną strukturę kępkową. Z roślin porastających kępy wymienić należy: żurawinę błotną *Oxycoccus quadripetalus*, wełniankę pochwowatą *Eriophorum vaginatum*, modrzewnicę zwyczajną *Andromeda polifolia* oraz rosiczkę okrągłolistną *Drosera rotundifolia*. Roślinność centralnej części torfowiska pod względem fitosocjologicznym zaliczyć można do zespołu *Caricetum limosae* Br. — Bl. 1921. Jest to zbiorowisko dolinkowe w kompleksie regeneracyjnym torfowisk przejściowych i wysokich typu atlantyckiego i bałtyckiego (Matuszkiewicz 1981).

Obok roślin wymienionych wyżej z dużą częstością i stałością występują oba gatunki charakterystyczne dla tego zespołu: turzycza bagienna *Carex limosa* i bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*. Wśród mchów dominują *Sphagnum palustre* oraz *Sphagnum fallax*. W brzeżnej części torfowiska, niekiedy w postaci facji, występują populacje innych gatunków: tojeść bukietowa *Lysimachia thyrsiflora*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, knieć błotna *Calla palustris*. Spośród turzyc najczęstsze są *Carex rostrata* i *C. gracilis*. W południowo-wschodniej jego części liczne są gatunki szuwarowe takie jak: trzcina pospolita *Phragmites communis* i kłoc wiechowata *Cladium mariscus*. Szczególnie trzcina wykazuje dużą ekspansję i może w przy-

szłości zarosnąć całą powierzchnię. Proces ten może być przyspieszony w miarę zmniejszonego zaopatrzenia torfowiska w wodę (np. przy mniejszych opadach atmosferycznych).

Torfowisko to ze względu na swoje walory florystyczne należałoby objąć ochroną prawną, jako użytek ekologiczny (w myśl nowej ustawy o ochronie przyrody) lub rezerwat przyrody.

LITERATURA

- CHMIEL J., JACKOWIAK B. 1991. Godne ochrony torfowiska na Ziemi Lubuskiej. *Lubuski Przegląd Przyrodniczy* 2, 4: 23—28.
- JACKOWIAK B., ŻUKOWSKI W. 1991. Z badań nad rzadkimi i ginącymi gatunkami roślin naczyniowych na Ziemi Lubuskiej. *Lubuski Przegląd Przyrodniczy* 2, 4: 3—21.
- JERMACZEK A. 1990. Interesujące torfowisko przejściowe koło Trzciela. *Lubuski Przegląd Przyrodniczy* 1, 3: 52—53.
- JERMACZEK D., JERMACZEK A. 1987. Torfowiska wysokie i przejściowe Ziemi Lubuskiej. Wstępna charakterystyka przyrodnicza i problemy ochrony. *Zeszyty Świebodzińskie* 9: 1—24.
- MATUSZKIEWICZ W. 1981. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.

Adres autorów:
Zakład Ochrony Środowiska
Przyrodniczego
Katedra Ekologii Człowieka
Akademia Wychowania Fizycznego
ul. Rybaki 19, 61-884 P o z n a ń